

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnośnikiem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . . 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 124 (7754)

Wtorek, dnia 3 Czerwca 1924 r

Rok XXXII

WĘGIEL

GÓRNOŚLĄSKI I DĄBROWIECKI
z kopalni:

Max	Marie
Hramsta	Böer,
Georg	Brade
Oheim	Heinrichglück,
Fanny	Neuglückauf
Hoym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelssegen	Czeladź

po cenach kopalnianych na
weksle 1—1½—2 miesięczne.

Portland Cement

z pieców rotacyjnych
fabryki

„Rudniki” i „Wysoka”

po cenach fabrycznych
na weksle 1½—2 miesięczne.

KOKS Zabrzecki

z „Emma” i „Wolfgang”

po cenach hutniczych

Wapno kieleckie, papa
dachowa i gwoździe
budowlanepo cenach fabrycznych na
weksle 1½ miesięczne.

NAJLEPSZE FRANCUSKIE SAMOCHODY „PEUGEOT” 912

na dogodnych warunkach poleca:

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA, Kazimierzowska 1, tel. 92.

Stylowy „Tajemnica umarłych oczu”

CENY WSTĘPU ZNIŻONE
wyświetla od dziś i dni
następne obraz p. t.dramat sensacyjno-dedektywny w 6 aktach, arcydzieło ze złotej
serji NORDISK z słynną pięknnością duńską w głównej roli **EVI EWA**

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 7, w soboty, niedziele i święta o godzinie 5, ostatni o godzinie 9-15.

Dr. Klinger

choroby weneryczne i skórne.

Leczenie sztucznym słońcem górskim
(lampą kwarcową)
i analizy krwi na syfisy.
Przyjmuje codziennie od 4—7,
w niedziele i święta od 10—1.

1065.

Towarowa 3. i p.

Dr. med.

S. WAŁCHOWICZOWA

choroby wewnętrzne, dziecięce i kobiece. Analizy lekarskie (krwi na syfisy)
ul. Marjańska № 5 od 8-10 i od 4-6. 1031

Ost zeżenie!

Ponieważ butelki od piwa kompletne z kapslami, firmy „Browar Hirscha—Ostrów”, znajdują się w posiadaniu firm i osób prywatnych (nie dotyczy to moich odbiorców) i są skupywane dla celów prywatnych, **niniejszym ostrzegam się**, że takowych powyższa firma nigdy nie sprzedawała i nie sprzedaje, przeto, ażeby uniknąć nieporozumień, wszystkie butelki znajdujące się w posiadaniu osób prywatnych, będą przezemnie **do dn. 4 czerwca r. b. wykupione**. Przed dalszym nabywaniem i odsprzedażą komukolwiek innej osobie, u których znajdują się będą powyższe butelki, lub nieprawnie nabywające takowe, **będą pociągani do odpowiedzialności sądowej**.

1064

Ostrowskiej Hurtowni
Skład Piwa.

Kalisz Nowy-Swiat 10

Z dniem 10 czerwca

::: zaczynam udzielać prywatnie :::

lekcje modnych

tańców

Java, Came Walk, Schimmy,
Blues, Tango, Milonga i t. d.Zgłoszenia między 4—5 p. p. |Niecala 12
parter

Roman Marx-Szremski

artysta i tancerz teatr. pozn.

GIEŁDA.

Kiedy w swoim czasie rozpoczęły się na giełdzie forsowne zakupy akcji, kiedy brały w ten żywy udział szerokie sfery publiczności zagiełdowej, kiedy rozszerzano i ozwadniano emisję, a kursy, z dnia na dzień szły w górę, ostrzegaliśmy przed ponętami bądź co bądź spekulacji, w którą publiczność daje się wciągnąć. Rozumieliśmy doskonale pobudki tej gry w okresie, gdy waluta staczała się w przepaść. Zdawaliśmy sobie sprawę, że ku zakupom akcji zwraca się i publiczność szukająca tu tylko zabezpieczenia swoich oszczędności, że jest to ze stanowiska interesów państwowych proces mniej szkodliwy od zakupu waluty, mimo wszystko jednak ostrzegaliśmy

my tu i gdzie indziej przed grą, która ma zawsze miłe początki, a koniec żalospny.

Musimy nawet stwierdzić, że ta nasza interwencja publicystyczna wywołała w prasie zdziwienie, jeśli nie protesty, że dowodono, iż jest to niezrozumienie prądu gospodarczego, że wbrew naszym zastrzeżeniom, prasa naogół popierała zwykłe akcje.

Prawda, w ówczesnych warunkach oszczędzająca publiczność nie miała drogi wyjścia. Do banków nie można było składać lokat bo one samorzutnie topniały. Papierów procentowych lokacyjnych o pupilarnem bezpieczeństwie również nie było. Waluciarstwo słusznie było ścigane jako szkodnictwo na niekorzyść państwa.

I oto ci czy inni skromni pracownicy, chcący swoje zasoby ratować przed falą upadku a zachęcani do tego doświadczeniem pierwszych nabywców, w obrotach akcjami widzieli jedyną sposobność poprawy swego bytu. Prestrogi wydawały się gorzkim i nieuzasadnionym pesymizmem. Prąd coraz się wzmacniał, aż najszerze i najuboższe nawet sfery, aż obok ludzi dojrzałych, nawet niedorośli w szkołach uczestniczyli grze. Oczywiście i sama gra podniecała, bo fala zwyczajki czyli szansa zysku była przez szeregi miesiocy najkorzystniejsza dla nabywców. Nikt wtedy na ostrzeżenia nie zważał. Daremnie wyjaśnialiśmy, że wszystkie fazy spekulacji giełdowej rozpoczynają się powodzeniami, że zawsze prędzej, czy później dla tych, czy innych przyczyn, przychodzi faza upadku i że ofiarą jej są przedewszystkiem posiadacze akcji z pośród publiczności pozagiełdowej. Gdy się ona nasyci zakupami, gdy pojemność rynku jest już przesycona, publiczność ta traci zawsze możność lombardowania akcji, a wówczas przy forsownych sprzedażach, a braku zakupów kursy muszą spadać. Sfery bankowe, ludzie zamożni i zawodowi giełdciarze dają sobie radę, wyczekują lepszych koniunktur, ale to, co najsłabsze, przedewszystkiem ponosi dotkliwie straty.

Pisaliśmy o tem szeroko, powołując się na niezliczone w historii krachy spekulacyjne. Wszak już w najodleglejszych początkach gry akcyjnej, po wznoszących się następowały spadki i to

Maszyny Młyńskie.

Postawy walcowe, kamienie młyńskie, szmerglów-ki, śrótowniki, aspiratory i t.p.

Gaza oryginalna szwajcarska

marki Dupour & Co, Pasy skórzane

z sierści wielbłądziej i gurtowe do elewatorów, Troki surowcowe i pergaminy, Skóra do reperacji uprząży,

Pakunki azbestowe, grafetowe, klingeryt do wła-zów i pomp oraz wszelkie artykuły młyńskie poleca

na dogodnych warunkach

Dom Handlowy

Zjednoczonych Młynarzy

w Kaliszu

ul. Wrocławska № 41, Telefon 220.

1056

zgoła niepostrzeżenie opanowały one całą sferę obrotów.

U nas pamiętny był okres 1899 — 1900 r., gdy zwykłe konjunktury akcji nagle się zwały, pociągając za sobą groźne ofiary w słabych nabywcach, których niektóre banki i bankierzy wyzuli z własności.

Na te wszystkie argumenty odpowiadał jednak w tym nowym okresie spekulacyjnym, że mamy tu do czynienia z zupełnie innym objawem, albowiem zwykła w danym razie jest tylko wyrównywaniem wartości, jest waloryzacja. W miarę spadku waluty, kurs akcji powinien być się równomiernie podnosić.

Ta zwykła odbywała się przytem różnymi sposobami. Puszczano w ruch nowe akcje i dawało je posiadaczom, co oczywiście z góry zachęcało do zakupów. Potem kazano sobie to i owo dopłacać. Wreszcie zarządy spółek akcyjnych eksperymentowały sobie na własną rzeź i uprzywilejowanych konsorcjów prawo pierwszeństwa do nabycia. Coraz bardziej počęły wchodzić w grę różne czynniki ściśle spekulacyjne.

Nareszcie nadszedł okres sanacji skarbowej. Okres ten musiał już z konieczności wyrzucić nacisk na akcje. Cały szereg przyczyn złożył się na to. Przede wszystkim brak gotówki i brak kredytu, uwarunkowany sanacją, deprecjonowaniem kursy. Nadto uległy dotkliwemu pogorszeniu konjunktury przemysłowe. Fabryki muszą płacić wysokie podatki i nie mają środków na dywidendy, co także wywołuje konieczność sprzedaży akcji. Wreszcie obroty towarowe silnie się skurczyły w wielu wypadkach prowadzą do zawieszenia produkcji. Wszystko to razem powoduje najbardziej zdeprecjonowane usposobienie na giełdzie.

Kursy po przeszacowaniu ich na walutę złotą przedstawiły się odrazu minjaturowo, lecz zdawało się że to właśnie będzie z kolei zachętą do podwyżek. Nadzieja ta jednak zawiodła. Stało się przeciwnie. Liczne akcje, pomimo wprost groszowych cen, dalej jeszcze topnieją. Ale, co osobliwe, walory, które uchodziły za najmocniej ufundowane, za posiadające znaczne realne wartości, również się kruszą i nie okazują żadnego odporu tendencji niżkowej.

Miano nadzieje — ba nawet obawiano się tego — że tak gwałtowna obniżka naszych akcji wywoła pokup ze strony zagranicy, co mogłoby sprawić, iż udziały wielu przedsiębiorstw dostałyby się w obce ręce. Tak się nie dzieje, co jest z jednej strony pomyślną okolicznością, ale co z drugiej strony świadczy o tem, że kapitał zagranicy nie ma wielkiego — narazie przynajmniej — zaufania do naszych przemysłowych przedsiębiorstw.

W rezultacie giełda okazała się tem, czem jest zawsze — aparatem, gilotyńującym zasoby ludzi niezamożnych, których chwilowe przynęty

wciągnęły w ruch spekulacyjny. Giełda rzeczywiście jest urządzeniem amoralnym. Dla niej obywatel jest ofiarą. Służy ona celom tylko wielkokapitałistycznym.

Na to zwracaliśmy z góry uwagę. Nazywano to krakaniem. Niektóre nasze bardzo solidne organy prasy próbowały całego wysiłku subtelnego rozumowania, by przekonać ogół, że ta nowa fala spekulacji giełdowej nie jest spekulacją, tylko równoważeniem wartości.

Dziś, niestety, pokazuje się, że spekulacja w tych, czy innych postaciach zawsze tym samym na giełdzie podlega prawom.

ST. A. KEMPNER.

TELEGRAMY.

Odszkodowania za straty poczynione przez okupantów.

WARSZAWA, 2.6. Przy ministerstwie pracy powołany został komitet międzyministerjalny dla spraw obywateli polskich, poszkodowanych przy pracach dla okupantów niemieckich.

Zadaniem komitetu jest zorganizowanie po mocy prawnej dla poszkodowanych obywateli polskich przy zgłaszaniu pretensji przed polsko-niemiecki mieszany trybunał rozjemczy w Paryżu.

Na przewodniczącego komitetu delegowany został p. Janusz Pierzchalski, główny radca prawny ministerstwa pracy i opieki społecznej.

Zapasy gotówki skarbowej.

WARSZAWA, 2.6. (Tel. wł.): W związku z nadwyżką dochodów nad wydatkami oraz wpływami z pożyczek wewnętrznych, zapasy gotówki w kasach na rachunku PKKP. i PKO. wzrosły w ciągu ostatniego miesiąca z 59.8 milionów franków złotych do 90.6 mil. fr. zł.

Koncesje na sprzedaż spirytusu

WARSZAWA, 2.6. Rada ministrów w dniu 30 maja powzięła uchwałę w sprawie poruczenia projektu ustawy, regulującej jednolity dla całej Rzplitej system nadawania koncesji, wpływających z prowadzonych przez rząd monopoli państwowych oraz sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych.

Wpaździerniku 1923 r. opracowanie projektu ustawy, regulującej jednolity system nadawania koncesji uchwała rady ministrów poruczyła ministrowi spraw wewnętrznych.

Minister skarbu ze swej strony żądał, aby koncesje sprzedaży artykułów monopolowych

pozostały i nadal przy władzach skarbowych. Z tych powodów oraz uważając, że spirytus ma być objęty monopolem państwowym, minister spraw wewnętrznych uważał, że nowy projekt ustawy leży w kompetencji ministra skarbu.

Kto spekuluje na zbożu

WARSZAWA, 2.6. (Tel. wł.): Tak się dowiadujemy, pośrednicy na giełdzie zbożowej w Warszawie, zakupujący żyto dla intendencji w dniu wczorajszym 31 maja około 13 zł. pol. za kwintal. Tymczasem giełda poznańska wykazała notowania za żyto ok. 11 zł. Zachodzi pytanie komu zależy na sztucznym podniesieniu ceny żyta na giełdzie warszawskiej i dlaczego intendentura toruńska zakupuje żyto warszawskie. Cenniki miarodajne winny zwrócić na to uwagę.

Podsycanie antypolskiej nienawiści Niemców.

Przed kilku dniami odbył się w Kwidzynie tydzień wyższych szkół niemieckich, kresow. wschodnich, przeistoczony w nacjonalistyczne święto niemieckie. Na zjazd przybyli reprezentanci najwyższych władz administracyjnych, sądowych i wojskowych, jak prezes regencji Brauweiler, prezydent sądu apelacyjnego Ehrhardt, plk. Sejmendorf, landrat von Auwers. Wszelkie przemówienia zakrojone były na wielką nutę patriotyczną i wznawienia starych hasel zakonu krzyżackiego, którego historia spojona jest z życiem całych Niemiec, a którego dążenia zagarnięcia jak największej ilości ziem wschodnich, winno się stać istotnym celem nowowskrzeszonych nacjonalistycznych Niemiec.

Jasnym się stało, że zjazd zwołany został wyłącznie w celach prowokacyjnych, skierowanych przeciwko ziemiom polskim. I choć podczas samych przemówień przewodców nie padały wezwania do walki z Polską, to jednakże wszyscy bez wyjątku wyczuwali, że zjazd miał na celu odnowienie hasel krzyżackich, skierowanych przeciwko narodowi polskiemu.

Dla tem lepszego zadokumentowania nienawiści do Polski, udali się uczestnicy zjazdu pod kierownictwem naczelnego redaktora „Wietsel Zeitung“ mjr. rez. Booza nad niedaleką granicę polską do mostu przez Wisłę do Opalenia, przyznanego traktatem wersalskim Polsce. Tu redaktor Booz w przemówieniu, nacechowanym górnolotnymi hasłami nacjonalistycznymi wskazał na rzekomą niesprawiedliwą granicę, narzuconą Niemcom przez traktat wersalski, a odcinającą ich od dostępu do Wisły. Na zakończenie zwrócił się mówca do obecnych akademików pochodzących z wszystkich części Niemiec, by sobie dokładnie wbili w pamięć „niesprawie dliwą“ granicę polsko-niemiecką, będącą wynikiem „cynicznego okrucieństwa tak zwanego traktatu pokoju“.

Po przebyciu pieszo tamy ochronnej do Kurzbaku, zakończył dzień ten landrat Auwers przemówieniem, wzywającym, by pouczeni nad „praniemiecką Wisłą“ przygotowywali się do momentu, gdy będzie czas zająć tereny, wydarte z ich ziemi ojczystej, dzielące Prusy Wschodnie od Niemiec.

Niemiecki ten zjazd przepełniony nienawiścią do wszystkiego, co polskie, winien dla nas się stać znamienym hasłem ostrzegawczym!

KRONIKA.

— Z TYGODNIA CZERW. KRZYŻA.

W sobotę staraniem KTW. na rzecz Prośnie odbyła się „Noc Wenecka“ na rzecz P. C. K. O zmrózku zarośla się rzeka pięknie przybrana lodziami, z których wyróżnić należy łódź wiślarek, smoka i łabędzia. Szkoda tylko, że frekwencja publiczności była tak mała.

W niedzielę w lokalu zimowym KTW. Czermiony Krzyż urządzał fantową loterję, która się cieszyła olbrzymim powodzeniem i dała dochód brutto z górą 15 miliardów. Szcześliwcy prowdzili konia, świnie, barany i inne cenne fauny.

— NOWA SZKOŁA TANCOW.

Był tancerz i artysta operetki Poznańskiej i teatru „Pawie Pióro“ p. Roman Marx-Szremski otwiera prywatną szkołę modnych tańców.

W programie są najnowsze zdobycze choreograficzne jak: Java, Shimmy, Blues, Came Valk, Tango Milonga i inne. P. M. pamiętamy jako doskonałego tancerza z balu akademickiego, gdzie zbierał oklaski za modne tańce.

PRZYPOMINAMY! Kto chce uruchomić swe budynki od niebezpieczeństwa, pożaru, od pioruna niech zamówi piorunochrony lub zleci sprawdzić już posiadane w biurze elektrotechnicznym

„ELEKTRA“

Telefon № 41

Kalisz,

Al. Józefiny № 12

Posiadamy do wszelkich robót elektrotechnicznych
ODPOWIEDNIE INSTRUMENTY MIERNICZE
ODPOWIEDNIE SIŁY TECHNICZNE

ODPOWIEDNI MATERJAŁ

Wykonujemy szybko, dokładnie i na dogodnych warunkach spłaty.

NIE DOKŁADNA INSTALACJA PIORUNOCHRONÓW POWIĘKSZA NIEBEZPIECZEŃSTWO.

Wykonuję natychmiast
haft mechaniczny

na kostjumy, palta, suknie,
bluzki itp. Ceny przystępne
Podgórze 10 II p. 1012

Kasę ogniotrwałą

832
kupię okazjnie, oferty z podaniem wymiarów i ceny skła-
dać w Administracji Gazety
Kaliskiej sub „okazja” 1057

KUCHARZ

dobrze polecony na posadę
stałą przy wolnym miesz-
kaniu utrzymaniu i opraniu
zraz potrzebny.

Wacław GRZYBKOWSKI
Restauracja Dworcowa
OSTROW Wlkp. 1071

**MOTOCYKL
„Wanderer”**

dwucylindrowy nowoczesny na
biegu, korzystnie do sprzeda-
nia. Bliższe szczegóły J. Kupsz
Ostrów Wlkp. szosa Wrocław-
ska dom. fabr. „Wagon” 1036

Cukrownia Zbiersk poszukuje
wytrawnego palacza

do prowadzenia Hoffmanow-
skiego pieca przy Cegielni.
Oferta pod adresem: poczta
Stawiszyn Cukrownia Zbiersk
Ziemia Kaliska. 1028

Zginał paszport
wydany przez gm. Rajskó
na imię Marjanny Krotow-
skiej. 1067

Miesięcznik Ilustrowany

„AMERYKA”

Pod Redakcją MIECZYSLAWA TULEJI

Ukazał się zeszyt za kwiecień.

BOGATA TREŚĆ — LICZNE ILUSTRACJE — BARWNA OKŁADKA.
ZESZYT ZAWIERA WARUNKI KONKURSU NA NOWĄ NAZWĘ DLA „AMERYKI”
5 nagród w sumie ogółnej 5.000.000.000 mk.

Cena zeszytu 2 miliony (z przesyłką 2.300.000). Prenumerata półroczna 6 zł.
Żądajcie wszędzie! Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Nowy Świat 74
(Pałac Staszycy). Konto w P. K. O. Nr. 7.136. 811

Poznaj siebie! Kim
jesteś?

Kim być możesz? Charakter, zdolności, przeznaczenie. Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli nie wiesz jak żyć, postępuj, aby zwycięsko przeciwstawić się losowi, zwróć się do p. Szyllera-Szkolnika, znawcy autora prac naukowych. Nadeślij charakter pisma swojego, lub zainteresowanej osoby, napisz rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ile osób najbliższej rodziny, na tych danych otrzymasz listem poleconym naukową szczegółową analizę charakteru, określenia ważniejszych zdażeń życiowych, odpowiedzi na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynne medium Miss Evigny. Analizę-horoskop wysła się po otrzymaniu 3 złotych. Jeżeli wziąć pod uwagę, że wykonanie analizy wymaga poważnej umysłowej pracy, koszt ogłoszeń, pocztowe etc., wyżej oznaczona suma nie jest zbyt wysoka. Osobiście przyjmuje od 12—7 p. p. Doświadczenia naukowe p. Szyllera-Szkolnika, zaszczycone chwalebny protokołami naukowych Towarzystw Warszawy, świadectwami najwybitniejszych powag świata lekarskiego i odezwaniami pracy. Książki nadzwyczaj ciekawej treści naukowo-pouczającej. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyć znaczek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho-Grafolog Szyller-Szkolnik, Piękna 25, pokój 14. Telefon 506-09. 934.

Poszukuję się

podróżujących

za prowizją i zastępców dla
„Potysk” Pasta do Obuwia
„Potysk” Wosk do podług
„Potysk” Świece
„Potysk” Apertura
„Potysk” Pierwsza Górnośląska Fabryka Pasty do Obuwia Fabryka Chemiczna Tarnowskie Góry G. Śl. 1070

Kaliszka Fabryka Ogrodzeń Drucianych i Tkanin Metalowych I. KARDOLIŃSKA

KALISZ, Nowolipowa 27.

Poleca na sezon bieżący po cenach konkurencyjnych:
sploty cynkowe do ogrodzeń, drut kolczasty, skobelki; słupki żelazne z kamienia, betonowe; furtki, bramy. Tkaniny druciane —
— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —
przetaki i wycieraczki. — — — — — — — — — — — — — — — 108

Do dostawy z Anglii

oryginalne garnitury parowe do młocki

fabryki wszechświatowej sławy

MARSHALL SONS

& Co. Ltd. GAINSBROUGH

o r a z

do dostawy [ze składów własnych:

żniwiarki Peeringa,

siewniki kombinowane

i buraczące Łosonezkie.

wszelkie maszyny rolnicze fabryk

— krajowych i zagranicznych —

p o l e c a

Syndykat Rolniczy Kaliski,

Sp. Akc. Kalisz.

FILJE: Błaszki, Konin, Sieradz, Turek, Słupca, Uniejów. 987.

Wieści nowe

TYGODNIK POLITYCZNO-SPOŁECZNO-LITERACKI (BEZPARTYJNY) ZAWIERA CIEKAWĘ BARDZO WIADOMOŚCI.

Daje najszybsze i najdokładniejsze informacje z kraju i zagranicy, posiada swoich korespondentów we wszystkich większych środowiskach Polski i stolicach świata.

ADRES: Red. Warszawa, Sienna 29, m. 7.
Konto czek. P. K. O. 8919.

Pren. kwart. z przesyłką 4.500.000 mk.

681

NADPROŚNIAŃSKA FABRYKA WAG

Kalisz-Rypinek

Poleca!

Wagi dziesiętne,

Wagi stołowe,

Odważniki kilogramowe

Solidne wykonanie.

Ceny niskie.